

Цей показник не тільки оцінює ефективність інвестицій, але і оцінює рівень інвестиційного ризику, який є тим вищий, чим триваліший період реалізації інвестиційного проекту до повної окупності.

Таким чином, використання системи показників для оцінки ефективності інвестиційних проектів, побудованих на дисконтуванні грошових потоків, дає змогу сформувати оптимальну, науково обгрунтовану стратегію інвестування для підприємств в умовах інвестиційного ризику. Це особливо є актуальним для України, оскільки науково обгрунтована стратегія інвестування підприємства збільшує не тільки ефективність окремих інвестиційних витрат, але і всього інвестиційного процесу у національній економіці.

Література

1. Про інвестиційну діяльність: Закон України від 18 вересня 1991 р.// Цінні папери в Україні. – К.: УФБ, 1993. – С. 292.
2. Шукін Б.М. Інвестиційна діяльність: Методичний посібник. – К.: МАУП, 1998. – С. 5-6.
3. Бажал Ю.М. Економічна теорія технологічних змін. – К.: Заповіт, 1996. – С. 180-183.
4. Бочаров В.В. Методы финансирования инвестиционной деятельности предприятий. – М.: Финансы и статистика, 1998. – С. 3.
5. Старик Д.Е. Как рассчитать эффективность инвестиций. – М., 1996. – С. 5-6.
6. Rachlin R. Total business budgeting: a step-by-step guide with forms. – New York (USA): John Wiley & Sons, Inc. – 1991. – P. 143-144.
7. Швиданенко Г.О., Оголь О.В., Заїкіна В.В. Обгрунтування інвестиційних проектів у процесі трансформації форм власності. – К.: КНЕУ, 1998. – С. 109-110.
8. Порохня В.М. Моделювання економіки: монографія. – Запоріжжя, 2001. – С. 72.
9. Бажал Ю.М. Економічна теорія технологічних змін. – К.: Заповіт, 1996. – С. 178-179.
10. Гуляєва Н.М. Обгрунтування інвестиційних рішень: основні правила і підходи// Регіональні перспективи. – 2000. – № 2-3. – С. 37-38.

УДК 336.225.68

Асист. Л.І. Новосельська – УкрДЛТУ

ПОДАТКОВИЙ КОДЕКС УКРАЇНИ

Процес переходу України до ринкової економіки поставив вимогу вдосконалення системи оподаткування. Сучасна законодавча база громіздка, складна, нестійка. Пропонується розглядати податковий кодекс як зведення всіх законодавчих актів щодо оподаткування в єдиний цілісний документ.

Assist. L.I. Novoselska – USUFWT

Tax code of Ukraine

The process of Ukraine transition to a market economy demands improvement of the taxation system. Modern legislative base is cumbersome, complex and unstable. Tax code is bringing all the legislative acts as to the taxation together into a unified document.

Перехід України до ринкової економіки гостро поставив вимоги перебудови системи оподаткування таким чином, щоб податкові надходження могли забезпечити бездефіцитність державного бюджету, стабільність фінансово-кредитної й грошової систем, соціального захисту населення, виконання програм народного господарства, його структурної перебудови.

Основне призначення системи оподаткування полягає у тому, щоб максимально сприяти розвитку підприємництва різних форм власності й тим самим досягти максимально можливого росту доходної частини бюджету.

У ході реформування податкової системи України мають бути усунені упущення у правовому регулюванні податкових відносин, забезпечені правові гарантії як платника податків, так і державних податкових органів, відрегульовані процесуальні питання відповідальності за невиконання податкових зобов'язань, а також за порушення норм податкового законодавства України.

Постійні зміни та доповнення податкового законодавства України призводять до недотримання спрогнозованих показників виробничо-господарської діяльності підприємств та досягнення ними кінцевих результатів господарської діяльності – прибутку, рентабельності, окупності капіталовкладень тощо. Це створює фактор невизначеності підприємств у сучасній податковій системі України.

Якщо проаналізувати весь процес переходу України до основ ринкової економіки, то можна стверджувати про нестабільність податкової політики щодо забезпечення нормального функціонування не тільки платників податків, але й держави у цілому. Це, перш за все, впливає із нестійкої законодавчої бази щодо питань оподаткування та здійснення економічної політики держави. Ціла низка законодавчих актів не встигає опублікуватися, стати певним нормативним актом, за яким здійснюється регулювання економічних відносин та справляння податків до бюджету, як виходять вже нові зміни та доповнення до тих чи інших нормативних актів, які не тільки коригують зміст чи деякі правила щодо оподаткування, але суттєво змінюють їх.

Законодавчі акти повинні бути виваженими, продуманими, об'єктивними, для яких не потрібно було б "тисяча" та "одне" доповнення і зміни, які не завжди вдалі та не завжди відповідають інтересам як платників податків, так і держави.

В Україні податкова система потребує значного вдосконалення. Але навіть досконале податкове законодавство ще недостатня умова для того, щоб система оподаткування була ефективною. Система оподаткування діє у соціально-економічному середовищі та має зв'язок з ним через інші законодавчі акти.

Відсутність науково-обгрунтованих підходів до формування національної податкової системи та до аналізу наслідків від її впровадження робили і роблять податкову політику не ефективним антикризовим засобом, а однією із основних причин загострення економічної кризи.

Проблема побудови ефективної податкової системи – одна із найбільш актуальних у процесі становлення в Україні ринкових відносин та інтегрування української економіки у світовий ринок. Її вирішення повинно здійснюватись шляхом вивчення, аналізу та творчого осмислення як існуючої в Україні законодавчої бази, так і накопиченого у світі досвіду у сфері оподаткування.

Всі ці питання вказують на недосконалість та неефективність чинної податкової системи, на те, що вона сприяє поглибленню економічної кризи. Виникає необхідність проведення податкової реформи та створення єдиного систематизованого законодавчого акту прямої дії, який охоплюватиме всі без винятку питання податкового права та відповідатиме адекватним засадам податкової політики держави.

Створення нової законодавчої бази у сфері оподаткування повинно віддзеркалювати традиції існуючої податкової системи та відповідати світовим тенденціям розвитку податкових систем. В Україні необхідно формувати податкову політику, направлену на побудову стабільної та зрозумілої системи оподаткування,

зменшення податкового навантаження і забезпечення збалансованості інтересів держави та інтересів суб'єктів господарювання.

Єдність податкової системи та законодавчої бази оподаткування забезпечується повним охопленням всіх питань з оподаткування в одному законодавчому акті. Таким законодавчим актом прямої дії повинен стати Податковий кодекс.

Податковий кодекс – це комплексний законодавчий акт, правові норми якого врегулюють взаємовідносини платників податків та державних податкових органів у процесі справляння податків з усіх суб'єктів економічних відносин. Зокрема йдеться про те, що податкові та неподаткові платежі мають передусім слугувати всебічному розвитку і стимулюванню вітчизняного товаровиробника, зайнятості населення, нарощення темпів виробництва, задоволенню попиту споживачів.

Податковий кодекс України буде єдиним нормативним документом, який регулюватиме відносини з приводу сплати податків, міститиме чіткі визначення елементів податкових платежів, встановлюватиме права та обов'язки платників податків та державних податкових органів. Простота та зрозумілість дозволить уникнути подвійного тлумачення норм, протиріч та непорозумінь у застосуванні Податкового кодексу України на практиці.

Ухвалення Податкового кодексу дасть змогу істотно знизити податковий тягар, спростити та наблизити до розуміння платником податків податкового законодавства, скоординувати дії фінансової, податкової та кредитної систем, чітко визначити правові відносини між державою та платниками податків.

Ухвалення Податкового кодексу – це нагальні вимоги часу. Зволікати з ухваленням свого Податкового кодексу Україні не можна. У грудні 2001 р. Верховна Рада України розглянула Податковий кодекс у режимі другого читання. Але він не був прийнятий і буде обговорюватись у третьому читанні.

Надіємось, що в 2002 р. Податковий кодекс буде ухвалено у третьому читанні, а бюджет 2003 р. формуватиметься на нових податкових засадах.

Податковий кодекс – це економічна Конституція держави, основне призначення якої полягає у тому, щоб максимально сприяти розвитку підприємництва різних форм власності і тим самим досягти максимально можливого росту доходної частини бюджету. Адже основою кожного суспільства є мир та благополуччя його громадян, їх впевненість у завтрашньому дні. А цього можна досягти тільки за рахунок фінансової стабільності у державі.

Література

1. Поддєрьогін А.М. Фінанси підприємств. – К.: КНЕУ, 2000. – 234 с.
2. Все про бухгалтерський облік. Періодичні видання за 2002 рік, м. Харків.
3. Вісник податкової служби. Періодичні видання за 2002 рік, Львів.

УДК 502: 330.15

Доц. О.Я. Савчук, канд. екон. наук – УкрДЛТУ

ЕКОНОМІЧНІ ПРОБЛЕМИ РАЦІОНАЛЬНОГО ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ

Розглядаються питання оцінки взаємозв'язку природоресурсного потенціалу та раціонального природокористування. Викладені погляди на енергетичну структуру екосистем та їх взаємодію. Подаються проблемні аспекти формування природної рівноваги біосфери, що виникли у системі економічного відношення до неї людини і суспільства.

Economic problems rational nature resources

Consider the intercommunication estimation questions nature resources of potential and rational natural resource. Laid out looks on power structure ecosystem and their interaction. Give the problem forming aspects of natural biosphere equilibrium, that happened in system of economic attitude to it man and society

Сьогодні поняття природи у свідомості людини асоціює сукупність природних умов існування людського суспільства. У цьому розумінні характеризується не тільки природа як форма буття чи об'єкт науки, скільки місце і роль природи у системі економічного відношення до неї людини і суспільства. Це ж поняття вживається не тільки для визначення природних, але й створених людиною матеріальних умов існування.

Як відомо, постійне здійснення обміну речовин між людиною і природою є законом, що регулює суспільне виробництво. Без такого обміну неможливе саме людське життя. Тому зміна ставлення людини до природи в економічному аспекті визначається зміною характеру діяльності людини.

Протягом всього існування людства засоби і предмети її матеріального виробництва були безпосередніми продуктами природи. Це призвело до того, що з другої половини ХХ ст. спосіб експлуатації природних ресурсів, коли людина брала від природи все без розрахунку, досяг критичного рівня. Обсяги використання джерел енергії, сировини та матеріалів стали майже рівними загальним запасам їх у земній природі. На природу все більш помітно впливала сукупна діяльність суспільства. Стало очевидно, що людина явно втручається у природні механізми саморегулювання біосфери, змінює їх і умови існування живої матерії. Все це створило об'єктивну природну основу і необхідність переходу від екстенсивного до інтенсивного способу користування природою.

З боку самого суспільства ця необхідність спонукала до зміни характеру діяльності. Діяльність людини вже не могла розвиватись під впливом своєї власної логіки, а вимагала спеціального регулювання, оскільки виявилась обмеженою сукупність її матеріальних природних умов. Інструментом такого регулювання у суспільстві стала наука – як головне знаряддя інтенсифікації виробництва, удосконалення технологій і раціоналізації, продуманої перебудови матеріальних відносин людини з природою.

При цьому враховується важливий чинник – людина і людство це частина природи. Виразнення цієї позиції стала розроблена В.І. Вернадським концепція ноосфери. Однак процес раціоналізації відносин з природою ще далеко не оптимальний. У багатьох країнах продовжується деградація зовнішнього середовища, хижацька експлуатація ресурсів природи. На Близькому Сході, в Африці, на Балканах, на Кавказі, в Молдові, у тому ж Афганістані під час воєн люди руйнують природу, знищують людей та їх пращу.

Це відбувається зараз, або було зовсім недавно. Однак першоджерелом бурхливого розвитку глобальної екологічної кризи вважається демографічний вибух, який призвів до: прискорених темпів використання природних ресурсів; нагромадження величезної кількості відходів виробництва і побуту; надзвичайного забруднення навколишнього природного середовища.